

HELG

6. AUGUST 2016

FOTO: XXXX

Det har vært utallige tunge løft for alle kranene til Kynningsrud AS opp gjennom årene. Som her, under byggingen av den nye Svinesundsbrua. Gjennom 70 år har familiebedriften vokst til et konsern med en omsetning på to milliarder kroner, og 800 ansatte. HA forteller i dag familiehistorien om Kynningsrudkonsernet.

Opp og ned i 70 år

Når livet vies til kraner og betong, er det ikke rart to livserfaringer blir at det går opp og ned her i verden, og at solid fundamentering er nødvendig.

DET ER fremdeles sommer i Halden. Morgensola lyser opp Halden Brygge i enden av Storgata, og gjør det særegne kontorbygget enda hvitere enn det er. Helt oppe på toppen, i det som må være byens flotteste kontorutsikt, har både far og sønn Kynningsrud kastet jakka. De stiller i like sommerhvitt som sitt eget kontorbygg, og byr på isvann og kaffe. De har en historie å fortelle. Den om familie-firmaet som farfar Bjarne startet opp i hjembyen Halden like etter krigen, og som sønnen Harald nærmest revolusjonerte gjennom 45 år. Og nå har jammens sønnesønn Pål overtatt den daglige ledelsen.

KYNNINGSRUDENE LIKER selvsagt ikke betegnelsen «familiedynasti», men kommer ikke utenom det i lokal mdestokk. Ikke bare er toppsjefene tre generasjoner i direkte slektslinje. Haralds tre brødre Ivar, Torkil og Eirik har alle lederstillinger i konsernet, og Ivars datter - Hilde Kynningsrud Nossen - er eiendomsansvarlig for virksomheten i Norge. Ikke nok med det. Familien bor tett sammen. Sønnene Pål og Lars er Haralds nærmeste naboer innenfor gjerdet på Stenrud.

Derfor blir historien om Kynningsrud AS gjennom 70 år også en familiefortelling.

HARALD KYNNINGSRUD er en god historieforteller. Da får lett forståelsen av hvor viktig dette har vært i livet hans, og hvilken essensiell rolle familien, og flinke og lojale ansatte, har spilt opp gjennom årene. Han er raus med ros og omtanke.

HAN TAR en slurk isvann, og begynner med begynnelsen: - Min far Bjarne startet byggefirmaet Bj. Kynningsrud i 1946. Timingen var perfekt. Norge skulle bygges opp etter krigen, og det ble gitt hånn gass i boligbyggingen. Også i Halden. Fra sin spede start, vokste firmaet, som ble drevet fra hjemmet til familien Kynningsrud. Min mor Solveig bidro med kontorarbeid samtidig som hun tok seg av oss tre, og etter hvert fire viltre gutter. Allerede på 50-tallet sto 20 mennesker på lønnslista. Det var gode tider, og mye å gjøre.

- I 1968 startet det store byggeprosjektet med ungdomsboligene på Næringsrud. Jeg var også tidlig involvert i det, men startet også ingeniørstudiene. To år senere, midt i prosjektet, døde Bjarne brått. Da var jeg bare 21 år gammel. Da måtte jeg som eldstemann i brødrøkkken gjøre et valg. Enten å legge ned firmaet, selge det, eller overta selv. Jeg valgte det siste, forteller han.

SVÆRT UNG og uerfaren, fikk han med ett et stort ansvar rett i fanget.

- Jeg hadde ikke klart dette uten kyndig og god hjelp fra nøkkelpersoner i firmaet. Det var nok ingenting å si på pågangsmot og krefter, men det er ikke nok. Jeg trengte erfaring.

Så bryter han ut i latter: - Jeg skal innrømme at

en del av dem som skulle flytte inn i boligblokkene på Næringsrud nærmest tok livet av meg med krav og mas. Det ble nesten for mye for en «grønn» 21-åring!

FIRMAET HADDE allerede gravemaskin, bulldozer og to mobilkraner. Det ville Harald Kynningsrud utnytte enda bedre.

- Jeg var tidlig bevisst på at jeg ville gjøre tingene på min egen måte, og ikke bare fortsette der faren min slapp som 49-åring. Det var nye tider, og nye muligheter. Jeg ville derfor satse tyngre mot næringslivet, og ikke bare på boligbygging sier han. I 1978 kjøpte han ut mor og brødre av firmaet.

HISTORIEN HAR vist at det var en riktig strategisk beslutning å satse på næringslivet. Opp gjennom 70- og 80-tallet vokste kranvirksomheten. Oppdragene ble mange og store, og strakte seg etter hvert også utenfor fylkesgrensa. I 1988 flyttet firmaet til Valle på Rolsøy utenfor Fredrikstad etter å ha holdt til på Sørlifeltet i sju år. I årene som fulgte fikk Harald Kynningsrud også øynene opp for bokstavelig talt andre elementer ved et byggeprosjekt. Over tid bygget han og hans nærmeste medarbeidere opp både Kynningsrud fundamentering, og ikke minst betongelementfabrikken i Uddevalla.

- Noen ganger må du ta noen sjanser. Jeg fikk tips om at det nedlagte området der Uddevalla-varvet holdt til kunne by på muligheter. Til tross for utbredt skepsis blant noen rådgivere, ledte vi de lokalitetene vi trengte. Senere kjøpte vi hele området vi trengte av Uddevalla kommune, minnes han.

TEKST OG FOTO:
Hans-Petter Kjøge

Historien fortsetter på de to neste sidene

FAKTA

♦ Kynningsrud AS omsetter totalt for 2 milliarder kroner, og har 800 ansatte.

♦ De fire virksomhetene er kran, fundamentering, betongelementer og eiendom.

♦ Hovedkontoret i Halden. Avdelinger i Fredrikstad, Trondheim, Uddevalla og Göteborg og andre steder på Østlandet og Vest-Sverige.

♦ Kynningsrud AS fyller 70 år i år

♦ På 70 år har virksomheten bare hatt tre ledere - i direkte familier linje: Farfar Bjarne, sønn Harald og sønnesønn Pål.

- 1 I FAMILIEN:** Sønnen Pål har overtatt sjefsstolen etter faren Harald. På 70 år har Kynningsrud AS hatt bare tre sjefer - i direkte familier linje.
- 2 GRUNNLEGGEREN:** Bjarne Kynningsrud grunnla firmaet i 1946, da Norge skulle bygges opp etter krigen.
- 3 1981:** Det eldste bildet i HA-arkivet av Harald Kynningsrud, da firmaet flyttet til Sørlifeltet.
- 4 BRØDRE:** Fire brødre, fotografert i 2002. Fra venstre: Torkil, Ivar, Harald og Eirik Kynningsrud.
- 5 TUNGT:** I 1998 ble slepebåten «Thor» fraktet fra Halden til Femsjøen.

1 NY GENERASJON: Pål Kynningsrud (40) har overtatt som adm.dir. Søsknebarnet Hilde Kynningsrud Nossen (36) er eiendomsansvarlig, Norge. 2 GANGBRUA: I 1998 ble gangbrua over Haakon VII's gate heist på plass. ARKIVFOTO: HA 3 UDDEVALLA: Betongelementfabrikken er etablert ved det gamle «Uddevallavarvet». ARKIVFOTO: HA 4 1981: Harald Kynningsrud flyttet firmaet til Sørliftellet. ARKIVFOTO: HA 5 MÅNNSDOMINERT: Hilde Kynningsrud Nossen er eneste kvinne i familien som nå jobber i konsernet.

45 ÅRS ledelse og utvikling av firmaet er å betrakte som et livsverk. Harald Kynningsrud synes helt klart at mesteparten har vært gøy, men legger ikke skjul på at det også har vært nedturer. Den største av dem alle kom midt på 90-tallet etter at PM6 var ferdig, og nesten halve staben måtte sies opp.

SKJEBNEN VILLE det slik at det var hjembyen som ble redningen. - PM6 ved Saugbrugs var det største landbaserte byggeprosjektet i Norge i flere år. Her hadde vi mange store, viktige oppdrag. Men det var også det eneste. Da var det naturlig at jeg etablerte meg nesten hele staben og kontor ved PM6 i Halden. Siden har vi blitt her, og har ingen planer om å flytte på oss, sier han.

Sønneren Pål nikker, og bryter inn: - I 2016 er markedet vårt Østlandet i Norge, og Vest-Sverige til Göteborg. Halden ligger midt i sentrum av dette. Derfor er

det naturlig at den overordnede ledelsen sitter her. Med såpass mange forskjellige virksomheter spredt utover, er det også lettest å ha styremøter her i Halden, sier han.

PÅL KYNINGSRUD har overtatt den daglige overordnede ledelsen, mens Harald er styreleder. Pål sitter også i alle styrer i familievirksomheten.

BÅDE FAR og sønn legger ikke skjul på at de er glade i hjembyen sin. Faren setter ord på det: - Jeg merker det på stemningen og mentaliteten. Den har forandret seg. Før slo patriotismen mer ned en fra og opp. Byen var preget av industri, forurensning og forfall. Vi var ikke flinke nok til å bygge opp byen sammen. Men det har forandret seg. Det er blitt tatt tak i fornyelsen. Halden er i dag en mye penere og mangfoldig by. Mange er oppriktig stolte over mye av det vi har klart å få til, og jeg synes det er med rette. Vi framhever historien, viser fram alt det fine fjord- og festningsbyen har å by på. Stadig flere får øynene opp for dette, og det kommer fellesskapet til gode.

DET SKAL ikke stikkes under en stol at Harald Kynningsrud har ønsket å bidra til fellesskapet - lenge. Han var en av de viktigste lokale bidragsyterne for å få Allsang på Grensen til Halden for ti år siden. I tillegg er han en av de aller fremste sponsorene av både idretts- og kulturlivet i Halden.

HAN LEgger heller ikke skjul på at han har en spesiell forkjærlighet for Det Norske Blåseensemble. Det har han også gitt klart uttrykk for i blant annet Fritt Ord-linlegg i HA.

Jeg forstår at alle ikke deler den samme gleden og entusiasmen over det samme som meg. Men jeg mener at blåseensemblet som en kulturell institusjon, og Allsang på Grensen som en nasjonal merkevare i vår egen by er bra for oss, og har bidratt til patriotisme og stolthet. Det skal vi ikke kisse av. Jeg synes også at vi er blitt bedre til å samarbeide nå enn før, men vi har fremdeles en del å gå på.

HAN HAR registrert at sponsormarkedet har forandret seg lokalt. Tidligere var både Saugbrugs, Fresenius Kabi og Nexans mye mer aktive. I dag er alle disse virksomhetene blitt konserneid utenfor Halden, og kostnadsfokus har økt. Det har gått utover fellesskapet i lokalsamfunnet.

PÅL KYNINGSRUD understreker at linjen med å støtte opp om lokalsamfunnets idretts- og kulturell skal fortsette. - Jeg er helt enig i at vi skal bidra videre. Det er viktig for Halden, og viktig for oss, sier han.

I 2010 kjøpte Kynningsrud Eiendom HA-bygget ved Torget. Samtidig fikk HA leie lokaler Kynningsrud disponerte på Langbrygga. I de to årene som fulgte ble byggården fullstendig renoveret, forandret og påbygget. Alle de fire pilarene i Kynningsrudkonsernet var involvert i prosjektet. Vinteren 2014 var Halden Brygge ferdig, og som sagt flyttet ledelsen inn i toppetasjen, mens etasjene under ble fylt opp av leietakere. Samme høst kom også HA «hjems» til bygget.

VISPOR Pål om han føler han ble født til å overta roret etter faren. Svaret kommer kontant: - Nei, og jeg har aldri opplevd det som noe press heller. I utviklingen min har jeg gjort det jeg har hatt lyst til å gjøre, og jeg har tatt den utdannelsen jeg følte var riktig for meg. At jeg nå sitter i sjefstolen har jeg aldri følt som noe press. - Er det en fordel eller en ulempe at Kynningsrud AS er et stort familiefirma? - Jeg vil si det er en fordel. Vi skal selvsagt drifte med en sunn økonomi, men vi har en felles forståelse av at vi ikke skal hige etter stort utbytte til andre ak-

sjonærer. Vi kan ta oss tid til å bygge opp virksomheten for resultater som kommer i fremtiden. Harald nikker. - Det er også en trygghet for meg som fersk adm.dir. å kunne søke råd hos faren min, sier Pål. Harald nikker igjen. Og smiler.

KAN DERE to dra på fisketur sammen uten å snakke jobb? - Nei, det går ikke! Men vi kan bare være far og sønn, og prate om helt andre ting også. - Og hvordan er et juleselskap i familien Kynningsrud? - Veldig hyggelig. Vi spiller og synger og koser oss sammen, sier Harald. - Også prater vi litt jobb også. Heldigvis aksepterer alle konene våre det, ler Pål.

HARALD HAR altså tre yngre brødre. Ivar er daglig leder i Kynningsrud Fundamentering AS, Torkil er HMS-leder, og Eirik er daglig leder for Nordic Crane Øst. Harald bedyrer at han aldri har følt det har vært et problem.

- Vi har en åpen og ærlig tone. Vi kan både krangle og le sammen, sier han. BÅDE FAR og sønn forteller at konkurransen er knallhard i markedene de opererer i. - Vi må leve med at vi både vinner og taper. Når vi opplever det siste, bruker vi aldri mer enn 24 timer på å dekke. Da må vi lære, og brette opp skjorteemene for å vinne neste anbud. Så enkelt er det, sier Pål.

FIRMAENE HAR vært med på en rekke store nasjonale byggeprosjekter i moderne tid. Vi nevner i fleng: Gardermoen, Follebanen, Den Norske Opera, Sykehuset Østfold på Kalnes, Holmenkollbakken, «Portalene» i Lillestrøm, Svinesundsbrua, Aker Brygge, Fredrikstad stadion, og parkeringshuset til flyplassen på Rygge. Lokalt har vi allerede nevnt PM6 ved Saugbrugs, men i HA-arkivet finnes bilder av Kynningsrud-kraner som løfter på plass gangbrua over Haakon VII's gate ved storsenteret, og vaket av «Turistens» som løftes opp fra Femsjøens bunn.

BÅDE FAR og sønn synes det er på sin plass med en jubileumsfeiring. 19. og 20. august skal det markeres. Først i Halden, dagen etter i Uddevalla. Fredagen er inviterte gjester innbudt til en festforestilling i Brygga kultursal. Den skal ledes av Haralds datter Eva, som jobber i TV2, og hennes Halden-kollega Harald Rønneberg. På artistlista står Det Norske Blåseensemble, Ole Evenrud, Henning Kvitnes, Alexander Rybak, Maria Haukaas Mittet og Rein Alexander.

- DET er viktig å markere milepæler, og alle våre flotte ansatte fortjener en fest. Vi har alltid lagt vekt på trivsel, og det å skape et godt fellesskap. Firmaets motto er «Gleden er å være til nytte». Det skal vi ta med oss videre. Sier Harald og Pål Kynningsrud.

DET HAR visst gått mer opp enn ned med de granne Kynningsrud-kranene i disse 70 årene...